

PTENSKÝ ZPRAVODAJ

Informační čtvrtletník obecního úřadu

Duben 2020

Číslo 1

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané, milí čtenáři našeho Zpravodaje.

Rok se s rokem sešel a máme za sebou první jarní den. Dny se prodlužují, příroda se probouzí, a i když nás zima letos příliš nepotrápila, jsme rádi, že je za námi a můžeme se vrhnout do jarních venkovských prací.

Všichni se nacházíme v situaci, kterou jsme zatím nezažili a o to více se rychle učíme nové věci. Naše obec, třebaže není prozatím postižena tak, jako jiná města či obce, čelí spolu s celou naší zemí koronaviru, tomu malému, pouhým okem neviditelnému, ale silnému nepříteli. Naše země je v nouzovém stavu, proto všichni dodržujeme nařízení a usnesení, která vláda České republiky vydává.

V souvislosti s nelehkou situací, která nás postihla, bych vás chtěl všechny poprosit o vzájemný respekt, sounáležitost, toleranci a dodržování

veškerých nařízení. Nyní je čas zůstat na svých místech, vše vysvětlit těm, kteří nevědí, co se stalo. Být k sobě ohleduplní, shovívaví, vzájemně si opatrně pomáhat. Omezme pohyb na veřejnosti, nesrocujeme se, budme ohleduplní k ostatním. Nosme roušky nebo si jinak chraňme obličej, snížíme tím riziko nákazy sebe i ostatních. Pokud jste v karanténě, důsledně ji dodržujte. Pokud jste v seniorském věku nebo jste chronicky nemocní, zůstávejte doma a o pomoc požádejte své příbuzné, rodinu nebo se můžete obrátit i na nás, zaměstnance obecního úřadu. Chtěl bych vás požádat o pozitivní myšlení, modlitbu nebo cokoliv, co vás dobrého napadne, abychom vše dobře přečkali a zase se osobně setkali při různých plánovaných akcí. Držme si na dálku palce.

Vážení spoluobčané, chci vám na tomto místě poděkovat za vaši obětavou práci a energii, kterou našim spoluobčanům dáváte, že si vzájemně pomáháte a není vám osud obce

lhostejný. Poděkování patří mnoha anonymním šičkám, které nás zásobují ušitými rouškami. Žádné si nepřály zveřejňovat svoje jména a braly to jako normální věc. Roušky jsme neroznášeli přímo občanům, neboť máme informace, že někteří mají roušek dostatek a ti, kdo nemají, mají možnost si kdykoliv přijít na obecní úřad. Roušky naopak byly předány i potřebným, a to na gynekologicko-porodnické oddělení prostějovské nemocnice a do domova důchodců v Jesení. Další roušky poputují na novorozenecké oddělení. Díky patří i paní Sokolové z Magistrátu města Prostějova, která nám obstarala z Hedvy Moravské Třebové potřebnou

látku. Zvláštní poděkování si zaslouží naše kuchařky z ptenské školy, které i přes veškerá hygienická opatření vaří obědy nejen našim seniorům, ale i občanům obcí Stražisko, Vícov a Suchdol. Poděkování patří i paní řidičce, která tyto obědy rozváží. Děkuji paní ředitelce a učitelům uzavřené školy. Ti komunikují pomocí svých informačních kanálů s žáky a rodiči a výuka tak touto cestou pokračuje a já za to opravdu velice děkuji. S poděkováním nezapomínám ani na vás, občany, kteří alkoholovou desinfekcí používáte a necháváte na místech, kde jsme ji instalovali (na hřbitově, u vchodu na obecní úřad).

Do dnešního Ptenského zpravodaje jsme pro vás připravili přílohu „Z minulosti Ptení“, kterou zpracoval Mgr. Jaroslav Frgal. Má připomenout životy našich předků, abychom dokázali společně uchovat všechno to, co nám předchozí generace přinesly a zanechaly, a aby se v naší obci zachovaly všechny dobré zvyky a kultura pro ty, kteří je předají dál.

Vážení a milí spoluobčané, ještě jednou vám všem ze srdce děkuji za vaši obětavou práci a energii, kterou si v dnešních dnech dáváte. Že se respektujete, pomáháte a vážíte si jeden druhého. My průběžně vše monitorujeme, jsme v kontaktu s krizovým štábem Olomouckého kraje a plníme jejich nařízení. Děkuji všem dobrovolníkům, kteří šijí roušky a zajišťují pro seniory nákupy. Slova díky patří lékařům, zdravotníkům, záchranářům, sestřám, policii, hasičům, obchodníkům, sociálním a ostatním pracovníkům, kteří jsou v první linii.

Vážení spoluobčané, přeji vám radostné Velikonoce plné světla, lásky a pravé velikonoční radosti. Přeji vám pokoj, sílu a naději v to, že se naučíme ze srdce milovat, abychom neproklouzli životem jen tak.

Jiří Porteš

ZE ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE PTENÍ

Souhrn usnesení z 10. zasedání Zastupitelstva obce Ptení ze dne 25. února 2020

A) Zastupitelstvo obce Ptení bere na vědomí:

- 1) Zprávu o činnosti ZO Ptení a OÚ Ptení za období od 4. 12. 2019 do 25. 2. 2020.
- 2) Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce Ptení za rok 2019 - nebyly zjištěny chyby a nedostatky.
- 3) Podání žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2020 - podpora budování a obnovy infrastruktury obce na akci „Oprava komunikace k nádraží Ptení“.
- 4) Podání žádosti o poskytnutí dotace na pořízení, technické zhodnocení a opravu požární techniky a nákup věcného vybavení JSDH obcí Olomouckého kraje 2020 - elektrický lanový naviják pro zásahové vozidlo SCANIA CAS 20.
- 5) Informace ze setkání starostů s vedoucími pracovníky Úřadu práce Prostějov.
- 6) Cenu vodného na rok 2020 - pevná složka ceny 207,- Kč/rok včetně DPH, pohyblivá složka ceny 40,25 Kč/m³ včetně DPH.
- 7) Ukončení živnosti provozování kadeřnických služeb v přízemí budovy OÚ Ptení k 1.1.2020
- 8) Za spáchání přestupku dle § 125 vodního zákona udělenou pokutu ve výši 25.000,- Kč za překročení maximální hranice vypouštění odpadní vody z ČOV Ptení do vodního toku Ptenka.
- 9) Informace o výskytu ohniska nákazy ptačí chřipky na území ČR a její preventivní opatření.
- 10) Informace o probíhající směně pozemků v lokalitě kolem zámku mezi Magistrátem města Prostějova a Obcí Ptení.

B) Zastupitelstvo obce Ptení schvaluje:

- 1) Doplněný program zasedání Zastupitelstva obce Ptení.

- 2) Rozpočet Obce Ptení na rok 2020 jako schodkový.
Příjmy ve výši	23 258 200,- Kč
Výdaje ve výši	27 349 390,- Kč
Financování	4 091 190,- Kč
Splátka úvěru	2 555 556,- Kč
- 3) Dodatek č. 6 ke Smlouvě o zajištění odvozu a zneškodnění směsného komunálního odpadu. Pověřuje starostu podpisem příslušné smlouvy.
- 4) Kupní smlouvu mezi Obcí Ptení a Mgr. Jakubem a Mgr. Petrou Ambrosovými na prodej pozemku p.č. 109/20 v k.ú. Ptení za cenu 8.160,- Kč včetně DPH. Pověřuje starostu podpisem příslušné smlouvy.
- 5) Dodatek č. 1. ke Kupní smlouvě uzavřené 4. 11. 2019 mezi Mgr. Jakubem a Mgr. Petrou Ambrosovými a Obcí Ptení. Mění se bod II. odst. 2, kde kupní cena bude kupujícím zaplacená do 30. 4. 2020. Ostatní ujednání se ve smlouvě nemění. Pověřuje starostu podpisem příslušné smlouvy.
- 6) Dodatek č. 1. ke Kupní smlouvě a smlouvě o zřízení služebnosti uzavřené 11. 11. 2019 mezi Robertem Balcarovským a Kristínou Balcarovskou. Mění se bod II. odst. 2, kde kupní cena bude kupujícím zaplacená do 30.4. 2020. Ostatní ujednání se ve smlouvě nemění. Pověřuje starostu podpisem příslušné smlouvy.

C) Zastupitelstvo obce Ptení ruší:

- 1) Usnesení z 8. zasedání ZO Ptení ze dne 1. října 2019 v bodě B/1 (týkající se Kupní smlouvy mezi Obcí Ptení a Martinem Soldánem na prodej pozemku parc. č. 109/16 v k.ú. Ptení).

Obecní úřad informuje, že v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu je upřednostňováno placení obecních poplatků bezhotovostním způsobem.

Bankovní spojení:..... **1502041309/0800**

Variabilní symbol - **poplatek za komunální odpad**: .....1340xxx (číslo popisné - pokud je dvoumístné doplňte ve formátu 0xx)

Variabilní symbol - **poplatek ze psů**: .....1341xxx (číslo popisné - pokud je dvoumístné doplňte ve formátu 0xx)

Variabilní symbol - **záloha na stočné**: .....číslo smlouvy (odběr ze studny i odběr z vodoměru)

Variabilní symbol - **faktury za stočné**: .....číslo vystavené faktury (od provozovatele kanalizace a ČOV Obce Ptení)

Poplatek za komunální odpad:

Děti 1 - 18 let.....	350,-
Dospělí 19 - 64 let.....	450,-
Senioři starší 65 let.....	350,-
Invalidní důchodci 3. stupně (bez ohledu na věk)...	350,-

Poplatek ze psů:

První pes.....	100,-
Druhý a každý další pes.....	200,-
Pes (vlastník je starší 65 let).....	60,-
Druhý a každý další pes (vlastník je starší 65 let)...	200,-

Stočné:

Cena pro rok 2020 je **37,-/m³** včetně DPH, cena podle směrného čísla je **1.332,-** za osobu a rok.

Splatnost poplatků za odvoz komunálního odpadu a poplatků ze psů je do 30. 4. 2020, budou-li však zaplacený nejpozději do 30. 6. 2020 nebudou občané sankcionováni.

Z NAŠÍ ŠKOLY

První měsíce roku 2020 na naší škole...

V lednu byli žáci seznámeni s bezpečným chováním v kyberprostoru, měli možnost konverzovat v anglickém jazyce s rodilou mluvčí z Chicaga, čtvrtáci se zdokonalovali v dopravní výchově přímo na dopravním hřišti.

Úspěšně jsme reprezentovali školu v olympiádách z českého jazyka a dějepisu a soutěžili v přehazované družstev.

Kromě jarních prázdnin v únoru na nás čekala olympiáda v anglickém jazyce, zeměpise, recitační soutěž a florbal.

Březen je měsíc knihy, a proto všichni usilovně čteme. Žáci mohou být ohroženi rizikovým hraním, proto byli upozorněni na tuto závislost v preventivním programu „Na hraně“.

V dubnu se těšíme na zápis nových prvňáčků!

V souvislosti s mimořádnými opatřeními vlády proběhne zápis v době od 1.4.2020 do 30.4.2020 bez osobní přítomnosti dětí ve škole.

Podání žádosti o přijetí k základnímu vzdělávání je možné doručit následujícími způsoby:

1. do datové schránky školy ID schránky: kbtfrqq
2. e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (nelze jen poslat prostý email!) na adresu: viera.smilnakova@zsmspteni.cz
3. poštou na adresu: Základní škola a mateřská škola Ptení, Ptení 157, 798 43 Ptení. Obálku označte jako „ZÁPIS“

K žádosti a zápisovému lístku doložte, prosím, prostou kopii rodného listu dítěte.

Těšíme se všichni na chvíli, kdy budeme spolu opět ve škole!

Viera Šmilňáková

... a v naší školce

Zima pomalinku končí, i když o sobě nedala vůbec vědět, a my ve školičce už za okny netrpělivě vyhlížíme jaro. Zimních pohybových aktivit na sněhu jsme si společně neužili ani jednou. Sněhová nadílka se nekonala a naše zahrádka se tak stále zelenala.

V lednu se naší školičkou rozléhalo nezvyklé ticho. Na pár dní naše děťátka překvapily různé virózy, a tak se ze tří tříd na chvíli stala jedna.

Na začátku února jsme se všichni sešli v plné síle. Nadále k nám dojížděl klinický logoped paní Mgr. Jana Fialová, probíhaly kroužky, stimulační grafomotorický program a také náboženství. Ani paní učitelky nezapomněly a účastnily se různých vzdělávacích akcí, workshopů a seminářů.

Z olomouckého Moravského divadla k nám do Ptení zavítala dvojice herců s tradičním loutkovým divadlem na téma „Povídám, povídám pohádku...“. Věřte mi, že děti se tak už dlouho nesmály. Únorové aktivity zakončila velice poutavá beseda s myslivcem panem Bc. Radomilem Holíkem z organizace DĚTI A PŘÍRODA Z.S.

Od 17.2. do 28.2.2020 naše vzdělávání oživilo programovatelné robotické hračky - včelky BeeBot. Jedná se o digitální interaktivní pomůcku na rozvoj logického myšlení, prostorové představivosti, plánování a předmatematických dovedností. U dětí nižších ročníků základních škol je to vhodný nástroj pro výuku základů programování, informatiky a matematiky.

Lenka Horáková

Školní kolo recitační soutěže

Dne 21. února proběhl na základní škole již několikátý ročník recitační soutěže. Celkem se přihlásilo 40 žáků, kteří reprezentovali jednotlivé třídy. Byli rozděleni do tří kategorií. 1. až 3. třída, 4. a 5. třída a 6. až 9. třída. V aule školy se

sešla porota a diváci z řad žáků prvního stupně, kteří vytvořili příjemnou atmosféru. Některé vystupující děti měly trému, ale všichni recitující předvedli skvělé výkony a odměnou jim byl zasloužený obdiv a potlesk. Porota to měla tentokrát velmi těžké, ale nakonec vybrala v každé kategorii první, druhé a třetí místo. Vítězové obdrželi diplom a knižní odměnu.

Nejúspěšnější recitátoři budou naši školu reprezentovat

v okresním kole soutěže v Prostějově. Těší nás, že žáci mají o poezii zájem a můžeme je podporovat v jejich dalším uměleckém rozvoji.

Lenka Bräuerová

Z NAŠÍ OBCE

Chystané investice

Rád bych občany touto cestou informoval o projektech a stavbách, které chceme realizovat v roce 2020 z rozpočtu Obce Ptení.

V letošním roce zadáme projektantům k zpracování tyto projekty, abychom je mohli v příštím roce realizovat, případně na ně získat dotační titul:

- projekt na rekonstrukci sokolovny
- projekt na vybudování víceúčelových hřišť za školou
- projekt na chodník kolem rybníka na "Nové Báchurky"
- projekt na rekonstrukci komunikaci na Boudech
- projekt na chodník Ptenický Dvorek od vjezdu na dětské hřiště přes most ke kapličce směr Suchdol

Dále chceme v letošním roce realizovat tyto stavby nebo rekonstrukce:

- rekonstrukce části hřbitovní zdi
- rekonstrukce chodníku v Ptenském Dvorku
- vybudování parkovacích míst podél fotbalového hřiště, které bude využívat během týdne učitelský sbor a zaměstnanci školy.
- vybudování nového oplocení kolem části fotbalové hřiště

- rekonstrukce kotelny v základní škole
  - vybudování nového oplocení v mateřské školce
  - vybudování dvou nových pískovišť, osazení nových herních prvků, zastínění, relaxačního chodníčku a celková úprava zahrady – vše v mateřské škole
  - nové veřejné osvětlení v Holubicích
  - příprava a realizace zateplení BD č.p. 175 ve Ptení
  - nové odpady a rozvody vody BD č.p. 175 ve Ptení
  - opravy místních komunikací
  - osazení nové posuvné brány na Skládalovém
  - osazení nových prvků na dětském hřišti ve Ptení
- Pokud se vyskytnou nepředvídatelné havárie, budeme je ve spolupráci se zastupitelstvem obce obratem řešit, abychom zabránili případným škodám.

Roman Minx

Svoz biologického odpadu rostlinného původu

Legislativa (Vyhláška č. 321/2014 Sb.) ukládá obcím, aby zajistily soustředování biologického odpadu rostlinného původu v období od 1.4. do 31.10. kalendářního roku. Na konci roku 2019 jsme získali 6 kontejnerů z dotačního programu “Nakládání s odpady Mikroregionu Kosteletsko”, a tak můžeme rozmístit kontejnery na nová stanoviště.

Kontejnery budou vyváženy jednou týdně vždy v pátek, aby byly na víkend prázdné. Během týdne budou vyváženy jen z rozhodnutí místostarosty obce.

Kontejner na svoz biologického rozložitelného odpadu bude možné občanům přistavit jedině po domluvě s místostarostou p. Minxem na tel: 731 656 599 k nemovitosti (mimo vyhrazené stanoviště), a to pouze v případě, že kontejner bude 100% kapacitně naložen. Pracovník obce kontejner složí k nemovitosti na pozemek obce (nelze kontejner uložit na soukromý pozemek, zahradu atd.).

Do kontejneru na biologický odpad rostlinného původu můžeme ukládat pouze níže uvedený odpad - odpad ze zahrad (posekaná tráva, spadené ovoce, listí, piliny a zbytky rostlin).

Do kontejnerů nepatří - uhelný popel, olej, plasty, sáčky z vysavače, pleny, odpad, který není biologicky rozložitelný, větve ze stromů, které nejsou nadrcené, exkrementy domácích zvířat.

Větve ze stromu nebo keře, prosím, ukládejte mimo kontejner na stanoviště. Obecní zaměstnanci je budou pravidelně svážet na štěpkování. Hlavně je neukládejte do kontejneru!

Jelikož svoz biologického rozložitelného odpadu byl svážen nekontrolovaně a následná likvidace měla o 100% zvýšené náklady, apelujeme na občany obce, aby do kontejneru ukládali jen výše uvedený odpad tak, aby po vysypání kontejneru nemuselo ještě docházet k třídění. Správným ukládáním odpadu dosáhneme na nejnižší cenu za likvidaci odpadu. Pokud by docházelo opět k nekontrolovanému ukládání odpadu (a tím ke zvyšování nákladů), museli bychom zrušit stanoviště kontejnerů po obci a vytvořit pevné místo s kontejnery, kam se bude vyvážet pouze v určitou dobu. Prosím tedy o dodržování výše uvedeného, abychom nemuseli přistupovat k takto razantnímu řešení.

Obec získala z dotačního programu “Předcházení vzniku biologicky rozložitelných a textilních odpadů v Mikroregionu Kosteletsko” 60 kompostérů o objemu 1.055 litrů. Občané, kteří budou mít zájem a v I. etapě kompostér nedostali, se mohou přihlásit na obecním e-mailu: obec@pteni.cz nebo telefonním čísle 582 376 717 do konce dubna. Začátkem května budou tito občané vyzváni k podpisu Smlouvy o výpůjčce a darování a kompostér následně bude předán.

V případě dotazů jsem Vám kdykoliv k dispozici a rád Vám vysvětlím nebo pomůžu najít řešení k Vaší i naší spokojenosti.

Roman Minx

Turnaj ve stolním tenise

V sobotu 29. února pořádala Obec Ptení 1. ročník turnaje ve stolním tenise v tělocvičně místní základní školy. Turnaje se zúčastnilo v kategorii dospělých 12 hráčů a v kategorii dětí 5 hráčů. Naprosto náhodný los svedl hráče do dvou skupin po šesti hráčích, z nichž 4 nejlepší postoupili do vyřazovací části.

Čtvrtfinále: Boháč, Sedláček, Mikulec, Spurný st., Dědek, Spurný ml., Šmída, Minx.

Semifinále : Dědek - Minx 2:0,

Šmída - Spurný ml. 2:1.

O 3. místo: Spurný ml. - Minx 2:0.

Finále: Šmída - Dědek 2:0.

Vítěz turnaje Vlastimil Šmída získal poukázku na odběr piva v hodnotě 1000,- Kč, stříbrný p. Dědek a bronzový p. Spurný ml. získali poukázky na odběr zboží ve Sportisimu. V dětském turnaji vyhrál Tobiáš Bartoš ze Stínavy, který vyhrál všechny zápasy bez ztráty sady. V exhibičním zápase proti vítězi dospělých se držel velmi statečně a ve dvou sadách prohrál jen těsně.

Dlouho po vyhlášení výsledků a skončení turnaje se na stolech odehrávaly neoficiální těžké boje ve čtyřhře. K hráčům z turnaje se přidali někteří diváci a jejich zaujetí ke hře bylo záviděníhodné. Po celý turnaj bylo zajištěno bohaté občerstvení a točené pivo. Akci všichni zúčastnění hráči i diváci hodnotili jako velmi úspěšnou.

Na konec dubna jsme plánovali turnaj ve čtyřhře, ale z důvodu nouzového stavu ČR se pravděpodobně neuskuteční. Pokud se však najde termín, turnaj uspořádáme exkluzivně pod širým nebem. Ti z vás, kteří by měli zájem se zúčastnit, sledujte webové stránky Obce Ptení.

Roman Minx

OD NAŠICH FOTBALISTŮ

Mládež FC Ptení

To, co jsme v minulém Zpravodaji avizovali, se stalo skutečností. Ve středu 4.3.2020 jsme vzali kluky a holky za odměnu (díky skvělému přístupu k zimní přípravě) na pohárový zápas MOL CUP Sigma Olomouc - FK Jablonec. Tohoto zájezdu se měli možnost zúčastnit i rodiče našich mladých fotbalistů jako doprovod zdarma, ale bohužel toho využilo jen málo z nich. Ve středu odpoledne jsme se sešli u školy a vyrazili směr Olomouc. Výprava měla 26 dětí a 13 dospělých. Přpravu jsme zajistili mikrobusem z Plumlova a školní dodávkou ZŠ

Ptení. Touto cestou děkuji ZŠ Ptení a městu Plumlov za poskytnutí dopravních prostředků. Navíc hráči Matěj Mikuš, Matěj Pospíšil, Patrik Šmída a Martin Černý byli vybráni trenéry a mohli si užít skvělý zážitek. Nastupovali totiž spolu s hráči pohárového utkání na hrací plochu. Na stadionu bylo přítomno 2.936 diváků a kluci tak byli nablízku hráčům jako Juliš, Jemelka, Mandous, Falta, Doležel, Krob, Hrubý a Chramosta.

Bohužel tento velký fotbalový zážitek je pro naše hráče a trenéry zatím posledním společným setkáním. Měli jsme mnoho plánů na přátelská utkání a turnaje před zahájením jarní části SR 2019/2020. Vyvrcholením mělo být soustředění v Loučné nad Desnou. Byly přihlášeny všechny děti, a to nám, trenérům, udělalo velkou radost. Všichni jsme se těšili na společně strávené chvíle s fotbalem, jenomže přišlo vyhlášení nouzového stavu ČR a následně celostátní karantény. Spoustu dětí to oplakalo a nemohlo pochopit, proč nemohou dělat věci, které doteď mohly dělat bez omezení. Následně přišlo na klub oznámení OFS Prostějov viz níže:

Na základě přijetí krizového opatření a vyhlášení nouzového stavu vládou České republiky s platností od 12. března 2020, které bylo v neděli 15. března 2020 rozšířeno na celostátní karanténu, se z pověření Výkonného výboru OFS Prostějov odkládají všechna plánovaná soutěžní utkání řízená OFS Prostějov až do odvolání!

Je mi to velice líto. Denně se mi nabízí smutný pohled na naše prázdné fotbalové hřiště. Proto plně respektujeme rozhodnutí vlády i přijatá opatření, která jsou nezbytná pro ochranu zdraví.

Nyní jde skutečně o to chránit maximálně zdraví své a ostatních občanů.

Žádáme vás proto o dodržování stanovených pravidel, vzájemnou ohleduplnost a laskavost v této pro všechny těžké době, abychom se mohli zase společně setkávat s kamarády, hráči, rodiči, fanoušky...

Závěrem přeji všem, abychom to všechno zvládli a brzy se setkali u překrásné hry jakou fotbal je.

Roman Minx

Z OBECNÍ MATRIKY

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

LEDEN

Vítková Danuše

ÚNOR

Zvonečková Květoslava

Kopečná Vojmíra

BŘEZEN

Vítková Helena

Fládrová Věra

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, štěstí, spokojenost a mnoho sil do dalších let.

OPUSTILI NÁS

Šálková Jarmila

Výmolová Libuše

Černý Antonín

Krejčířík Pavel

Ptenský zpravodaj – informační čtvrtletník Obecního úřadu ve Ptení. Vydavatel: Obec Ptení, IČO 00288691. Náklad 420 výtisků. Distribuce zdarma. Redakční rada: Jiří Porteš, Roman Minx, Monika Francová, Renata Lakomá, DiS, Bc. Petra Vejmolová. Zapsáno v evidenci periodického tisku MKČRE18078. Vychází v elektronické podobě na stránkách www.pteni.cz. Den vydání 7. dubna 2020.

Schválený rozpočet na rok 2020 - příjmy

	Schválený rozpočet
Daň z příjmů FO placená plátcí	4 700 000,00
Daň z příjmů FO placená poplatníkem	100 000,00
Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	400 000,00
Daň z příjmů PO	3 900 000,00
DPH	7 500 000,00
Odvody za odnětí půdy ze ZPF	15 000,00
Poplatek za TKO	440 000,00
Poplatek ze psů	19 000,00
Poplatek za využívání veř. Prostranství	3 500,00
Správní poplatek	25 000,00
Daň z hazardních her	50 000,00
Daň z nemovitostí	1 900 000,00
Neinvestiční transfery ze SR v rámci souhrnných vztah	416 100,00
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	36 000,00
Daňové příjmy	19 504 600,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	200 000,00
Dopravní obslužnost veřejnými službami	200 000,00
Příjmy za stočné	1 100 000,00
Odvádění a čišťení odpadních vod a nakl. S kaly	1 100 000,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	38 000,00
Ostatní záležitosti kultury	38 000,00
Poplatek za hlášení místním rozhlasem	250,00
Rozhlas a televize	250,00
Prodej pozemků	2 000 000,00
Podpora individuální byt. Výstavby - Farská zahrada	2 000 000,00
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	70 000,00
Příjmy z pronájmu ost.nem.věcí a jejich částí	129 900,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	100,00

Bytové hospodářství	200 000,00
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	750,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	100,00
Pohřebnictví	850,00
Příjmy z pronájmu pozemků	45 480,00
Příjmy z pronájmu ost.nem.věcí a jejich částí	520,00
Nakládání s obecním majetkem	46 000,00
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	6 500,00
Příjmy z prodeje zboží	10 500,00
Svoz a sběr komunálních odpadů	17 000,00
Platba za podporu redukce opadu a tříděný sběr	100 000,00
EKO - KOM	100 000,00
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 000,00
Příjmy z pronájmu ost.nem.věcí a jejich částí	22 000,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	2 000,00
Požární ochrana - dobrovolná část - (Skládalovo)	25 000,00
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	100,00
Příjmy z prodeje zboží	50,00
Příjmy z pronájmu ost.nem.věcí a jejich částí	13 850,00
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	11 000,00
Činnost místní správy	25 000,00
Příjmy z úroků	1 500,00
Úroky a dividendy	1 500,00
Příjmy celkem	23 258 200,00
Běžný účet roku 2018	7 036 746,00
Splátky úvěru	-2 555 556,00
Hospodářská činnost	-390 000,00
Financování	4 091 190,00

Schválený rozpočet na rok 2020 - výdaje

	Schválený rozpočet
oprava a udržování	5 000 000,00
stavby	1 450 000,00
Silnice	6 450 000,00
nákup materiálu j.n.	29 000,00
nákup ostatních služeb	121 000,00
oprava a udržování	350 000,00
stavby	550 000,00
Pozemní komunikace - chodníky	1 050 000,00
Dopravní obslužnost	163 650,00
Provoz veřejné dopravy	163 650,00
nákup ostatních služeb	5 000,00
Dopravní obslužnost veřejnými službami	5 000,00
Elektrická energie	4 500,00
nákup ostatních služeb	6 000,00
Ostatní neinvestiční transfery veř.rozp.územní úrovně	33 140,00
Ostatní investiční transfery veř.rozp.územní úrovně	112 500,00
Pitná voda	156 140,00
HPP	100 000,00
Sociální pojištění placené organizací	40 000,00
Zdravotní pojištění - "-"	20 000,00
Podlimitní věcná břemena	3 000,00
Materiál j.n.	20 000,00
Elektrická energie	320 000,00
Pojištění	42 200,00
Nákup ostatních služeb	304 800,00
Opravy a udržování	24 000,00
Pokuta	26 000,00
VB a výkup pozemků	500 000,00
Odvádění a čištění odpadních vod a nakl. s kaly	1 400 000,00
opravy a udržování	2 979 104,00
Provoz ZŠ a MŠ	400 000,00
Budovy, haly a stavby	220 896,00
Základní škola	3 600 000,00
DoPP	13 000,00
Nákup knih	37 000,00
Knihovna	50 000,00
materiál j.n.	50 000,00
elektrická energie	60 000,00
stavby, budovy a haly	250 000,00
Ostatní záležitosti kultury	360 000,00
nákup ostatních služeb	600
opravy a udržování	100 000,00
Rozhlas a televize	100 600,00
nákup zboží	8 000,00
nákup materiálu j.n.	20 000,00
nákup ostatních služeb	27 000,00
pohoštění	40 000,00
věcné dary	20 000,00
dary obyvatelstvu	35 000,00
Ostatní záležitosti kultury	150 000,00
studená voda	1 000,00
elektrická energie	6 000,00
věcné dary	3 000,00
neinvestiční transfér spolkům	90 000,00
Ostatní tělovýchovná činnost	100 000,00
nákup materiálu j.n.	5 000,00
pohoštění	2 000,00
neinvestiční transfér spolkům	143 000,00
stavby, budovy a haly	250 000,00
Využití volného času dětí a mládeže	400 000,00
materiál j.n.	10 000,00
elektrická energie	43 000,00
nákup ostatních služeb	3 000,00
věcné dary	6 000,00
neinvestiční transfér spolkům	138 000,00
Ostatní zájmová činnost a rekreace	200 000,00
Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organ.	20 000,00
Ostatní ústavní pče	20 000,00
Budovy, stavby a haly	200 000,00
Podpora individuální bytové výstavby	200 000,00
Plyn	60 000,00
Elektrická energie	4 000,00
nákup ostatních služeb	6 000,00
Opravy a udržování	930 000,00
Bytové hospodářství	1 000 000,00
Elektrická energie	200 000,00
Opravy a udržování	110 000,00
Veřejné osvětlení	310 000,00
studená voda	2 000,00
Elektrická energie	1 000,00
Nákup služeb j.n.	97 000,00
opravy a udržování	700 000,00

Pohřebnictví	800 000,00
Nákup služeb j.n.	120 000,00
Svoz a sběr nebezpečného odpadu	120 000,00
Nákup služeb j.n.	550 000,00
Likvidace komunálního odpadu a nákup popelnic	550 000,00
Nákup služeb j.n.	110 000,00
Svoz a sběr ostatních odpadů - plasty a sklo	110 000,00
Mikroregion Kosteletsko - kontejnery	50 000,00
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	50 000,00
materiál j.n.	3 000,00
PHM	97 000,00
Pojištění	4 000,00
Oprava a udržování	100 000,00
Nákup služeb j.n.	146 000,00
Projekt na Sběrný dvůr	250 000,00
Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	600 000,00
HPP	1 050 000,00
DoPP a DoPČ	100 000,00
Soc.poj. Hrazené organizací	264 000,00
Zdrav.poj. Hrazené organizací	101 000,00
Ochranné pomůcky	3 000,00
Prádlo, oděv a obuv	5 000,00
Nákup materiálu j.n.	50 000,00
Elektrická energie	7 000,00
PHM	55 000,00
Pojištění	18 000,00
Nákup ostatních služeb	217 000,00
Opravy a udržování	130 000,00
Projekt - Revitalizace obce	300 000,00
Péče o vzhled obce a veřejnou zeleň	2 300 000,00
Rezerva na krizová opatření	10 000,00
Krizová opatření	10 000,00
Nákup materiálu j.n.	5 000,00
studená voda	6 000,00
Plyn	52 000,00
Elektrická energie	30 000,00
PHM	25 000,00
Pojištění	36 300,00
nákup ostatních služeb	19 000,00
opravy a udržování	50 000,00
věcné dary	8 000,00
neinvestiční transfér spolkům	65 700,00
dary obyvateľstvu	3 000,00
Požární ochrana - dobrovolná část	300 000,00
Odměny šlenů OZ	1 320 000,00
Soc.poj. Hrazené organizací	200 000,00
Zdrav.poj. Hrazené organizací	150 000,00
nákup ostatních služeb	30 000,00
Zastupitelstvo obce	1 700 000,00
HPP	950 000,00
DoPP a DoPČ	90 000,00
Soc.poj. Hrazené organizací	235 000,00
Zdrav.poj. Hrazené organizací	81 000,00
Zákonné poj. Na úrazové pojištění (KOOPERATIVA)	8 000,00
Prádlo, oděv, obuv	4 600,00
Knihy	12 000,00
Nákup materiálu j.n.	100 000,00
studená voda	15 000,00
Plyn	30 000,00
Elektrická energie	65 000,00
Poštovní služby	10 000,00
Telefon a mobilní telefon	15 000,00
Veškeré pojištění obce	105 000,00
Nájemné	15 000,00
školení	20 000,00
Zpracování dat a služby	100 000,00
Nákup služeb j.n.	650 000,00
opravy a udržování	235 400,00
Cestovní náhrady	30 000,00
Pohoštění	5 000,00
Přestupková komise	24 000,00
Činnost místní správy	2 800 000,00
úroky vlastní	200 000,00
Poplatky a úroky	20 000,00
Běžný a úvěrový účet	220 000,00
platba DPH	2 000 000,00
DPH	2 000 000,00
vratky transferů poskytnutým z veř.tozpočtů ÚÚ	24 000,00
Finanční vypořádání minulých let - dotace	24 000,00
příspěvek region Haná	32 730,00
příspěvek Sdružení místních samospráv	4 682,00
příspěvek Mikroregion Kosteletsko	12 588,00
Ostatní činnost	50 000,00
Výdaje celkem	27 349 390,00

PTENSKÝ ZPRAVODAJ

Informační čtvrtletník obecního úřadu

PŘÍLOHA – BŘEZEN 2020

Rod Saint Genois d'Harnoncourt

V roce 2019 obdržel Obecní úřad ve Ptení neobvyklou zásilku. Odesílatel Libor Kratochvíl, jehož předmětem zájmu je sfragistika – pomocná věda historická o pečetích, v ní poskytl fotografii pečeti soudního úřadu rodu Saint Genois pro panství klášterní Hradisko, Ptení a Čelechovice na Hané. Uprostřed pečeti z červeného vosku je umístěn rodový erb, lemovaný po obvodu názvy tří uvedených statků. Pečetní symboly vyjadřují výsadní postavení majitele při řešení právních záležitostí na vlastním území a listinám dodávají punc pravosti. Stejně jako na jiných panstvích platila tato praxe až do zrušení poddanství.

Obrázek 1: Erb rodu Saint Genois

Obrázek 2: Pečeť soudního úřadu rodu Saint Genois pro panství klášterní Hradisko, Ptení a Čelechovice na Hané

Rod Saint Genois d'Harnoncourt, který byl v letech 1825 až 1878 předposledním šlechtickým majitelem Ptení, pocházel z Belgie. Někteří z jeho příslušníků se u nás usadili nejprve na pomezí severní Moravy a Slezska a utvořili tak samostatnou rodovou větev. Jako prvního připomínají historické prameny k roku 1700 svobodného pána Filipa Saint Genois. Tehdy mu patřila ves Ropice u Českého Těšína, ve které dal tamější tvrz přestavět na zámek. Zemřel v roce 1716. Jeho dědicové vlastnili Ropice do roku 1785, kdy je Karel jako poslední z nich prodal. Část nedalekých Horních Domaslavic patřila rodu do roku 1718. O třináct let později

získal Jan Josef Saint Genois u Frýdku velkostatek Paskov, který rod postupně přeměňoval ve své reprezentativní sídlo. Po předchozích majitelích zde převzal zámek s oranžerií a skleníky, ve výčtu majetku nechyběla ani okrasná, ovocná a zelinářská zahrada.

Noví majitelé shromažďovali v zámecké zahradě pozoruhodné botanické sbírky. Proslulost a majetkový vzestup rodu dosáhly vrcholu v 19. století. K pochopení jedné z příčin tohoto vývoje je třeba se vrátit do doby osvětleného panovníka Josefa II., který s důrazem na soustředěné, spravedlivé a hospodárnější vedení státu provedl nesčíslné reformy. Jednou z nich rozhodl v roce 1782 o zrušení řeholí a klášterů, které „neudržují škol, neošetřují nemocných a jinak nevynikají ve studiích“. Na Moravě následně zaniklo 38 klášterů a jejich majetek byl převeden do náboženského fondu, určeného k adresnějšímu financování církevní správy a rozvoji školství. Odtud byly hrazeny i náklady na založení nových far a samostatných kaplanek, při kterých musely být zřízeny další školy. Problémy správy rozsáhlého a navíc roztroušeného majetku náboženského fondu způsobily, že se příjmy z nemovitostí zaniklých klášterů stávaly těžko kontrolovatelnými a ztenčovaly se. Propad hospodaření náboženského fondu po smrti císaře Josefa se jeho méně úspěšní následníci snažili zastavit prodejem jednotlivých podílů.

V roce 1825 byla prodejem statků ve státní správě pověřena zvláštní komise. Očekávané příjmy měly pomoci k úhradě dluhů z doby válek. Výhodné příležitosti k nabytí majetku, spravovaného a nabízeného náboženským fondem, využil mezi jinými také Filip Ludvík Saint Genois. Tento jediný syn svobodného pána Arnolda Saint Genois d'Harnoncourt se narodil v roce 1790 v Badenu u Vídně. Po studiích práv a filozofie v Olomouci se brzy utvrdil v přesvědčení, že v nastávající době nelze dosáhnout úspěchu hospodářskou politikou podle vzoru šlechtických předků. Díky schopnostem a zdravému úsudku se mu brzy otevřela cesta k funkcím na vídeňském císařském dvoře. Veden seriózním zájmem o podnikání koupil v roce 1825 z náboženského fondu za 410 tisíc zlatých panství někdejšího premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce. K panství náleželo 37 vsí nebo jejich částí, ve kterých se hospodařilo na klášterních dvorech, kdysi se tam dokonce těžilo zlato. Další příjmy plynuly z klášterního pivovaru a železáren. Z nejznámějších vesnic příslušely klášteru Bohuňovice, Náklo, Olšany, Senice na Hané a Svatý Kopeček, ale i Černovír, Hejčín, Pavlovičky a Řepčín, které se později staly součástí Olomouce. Centrem panství byla výstavná čtyřkřídlá budova kláštera Hradisko. V polovině 18. století v ní žilo 79 duchovních, jejich opat byl současně nadřízeným dvou proboštví v Uhrách. V roce 1784 byl klášter zrušen a správu jeho majetku převzal náboženský fond. Když pak Josef II. zřídil v Olomouci generální kněžský seminář, soustřeďující výchovu kněží pro celou Moravu, stal se uvolněný prostor kláštera jeho sídlem. Na životní dráhu duchovního se zde připravovalo na 400 studentů, v literatuře se vyskytuje dokonce informace o 700 studujících seminaristů. Definitivního určení se objekt dočkal počátkem 19. století po přeměně na vojenskou nemocnici. Stejnému účelu slouží dodnes. V roce 1825 získal Filip Ludvík z náboženského fondu dražbou také panství Ptení se statkem Suchdol a panství Čelechovice na Hané. Obě patřila dříve klášteru svaté Kláry v Olomouci, ve kterém v roce 1746 žilo 28 jeptišek. Po zrušení kláštera v lednu 1782 a převedení objektu do náboženského fondu sloužily jeho budovy střídavě různým účelům. Dnes v nich sídlí Vlastivědné muzeum Olomouc.

Stav ptenského panství v době před jeho převzetím Filipem Ludvíkem byl neutěšený. Hodnota jmění klesala, protože klarisky svěřily jeho správu úředníkům, kterým až příliš důvěřovaly, a proto je v jejich rozhodování výrazněji neomezovaly. K vlastní škodě se spokojovaly s pravidelně odváděnými příjmy z panství, protože právě představovaly svůj olomoucký klášter a aktuální situace v hospodaření je netížila. Stereotypní rytmus života ve Ptení byl rozvrácen o velikonočním pondělí v roce 1771. V 1. poschodí zámku, obývaném rodinami panských úředníků, vypukl požár, který se rozšířil na celý objekt. Po katastrofě, ze které se zámek již nevzpamatoval, měly jeptišky zájem pouze na obnovení pivovaru, další práce však oddalovaly s odkazem na finanční nákladnost. Stejných argumentů užíval i náboženský fond, kterému zámek připadl po zániku kláštera sv. Kláry, po dvaceti letech od zničujícího požáru však musel zajistit odstranění zbytku

prvního patra, který hrozil sesutím. Zámek včetně věží byl snižen na úroveň přízemí, upraveného na kanceláře a byty úředníků. Pivovar ve východním křídle byl pronajímán, stejně jako palírna a draslowna ve vesnici. Dříve obdivovaná oranžerie a skleníky zanikly pro nedostatek péče a na jejich místě vznikla farská zahrada, přidělená fondem místnímu duchovnímu správci. K žádoucímu hospodářskému oživení napomohl až průběh reforem Josefa II.

Velký význam měl patent o zrušení nevolnictví, umožňující volný pohyb obyvatel v daných podmínkách. Počet usedlíků na hospodářských dvorech rozlehlého ptenského panství, ke kterému od 17. století náležel také Hrochov, se tehdy zvětšil o přizvané německé kolonisty z panství Mírov, Zábřeh a Moravská Třebová. Někdejší řídké osídlené dvory se tím do roku 1788 proměnily na samostatné osady. Nejmladší z nich, ležící přímo pod ptenským zámekem, se rozrostl v osadu Nové Ptení, stejným způsobem vznikly osady Ptenický Dvůrek a Holubice. Osada, založená ve Zdětíně v místech tamějšího hospodářského dvora, dostala jméno Nechutín. Hospodářské dvory na statku Suchdol se osamostatnily jako osady Jednov, Klárky a Labutice. Vytvořením nových osad uprostřed polí byla hustota osídlení rozložena rovnoměrněji. Poddaným odpadlo přecházení za robotou do odlehlých míst. S prací pak začínali o to dříve a blíže svých chalup.

Vedle pevně stanovených poplatků, roboty a naturálních dávek zůstaly poddaným zachovány dřívější povinnosti. Jednou z nich byl odběr piva z ptenského panského pivovaru, ke kterému příslušelo 10 hospod. Se vznikem náboženského fondu došlo k přeměně roboty na peněžní dávky, výjimky se týkaly dovozu sladu a ledu pro pivovar, přepravy dřeva, vína, soli nebo stavebního materiálu. Zachována zůstala povinná účast poddaných při stavbách, lovech a honech. Po přeložení správy ptenského panství do Konice počátkem osmdesátých let byla většina realit pronajímána. Roční příjem z pivovaru činil 1.425 zlatých, celkový zisk z palíren, mlýnů, hostinců, panských domků, kováren, pil a olejen byl zhruba o 200 zlatých nižší. Do roku 1825 mělo hospodaření klesající tendenci. Tři rybníky, určené původně k chovu téměř čtyř tisíc kaprů, byly vysušeny, přeměněny na pole a pronajaty. Polohu rybníků a někdejší bažantnice dnes jen naznačují odpovídající názvy polních tratí. Ptenská cihelna zanikla, stejný osud stihl i zdejší chmelnici.

Nezpochybnitelným ziskem Filipa Ludvíka při koupi ptenského panství a suchdolského statku byly rozsáhlé lesy. Ve smlouvě je jmenovitě uváděn Panenský les s myslivnou u Seče. V ptenském polesí tehdy převažovaly jedle, jejichž dřevo nacházelo široké uplatnění v dnes již neexistujících oborech lidské činnosti. Před dražbou bylo ptenské panství se Suchdolem oceněno na 117.111 zlatých a 40 krejcarů, 1. srpna 1825 byly prodány za 64.030 zlatých. Majetek nepovažoval Filip Ludvík za nevyčerpatelný zdroj financí k nákladnému životu. Dával přednost promyšlenému hospodaření a při očekávání výsledků své práce měl dostatek trpělivosti. Při nákupu statků z náboženského fondu musel počítat s nápravou panujících poměrů. Předchozí správce těžili z komplikovaného uspořádání nemovitostí fondu do přechodně ustanovených hospodářských celků. Panství Konice, Ptení, Laškov a Malé Hradisko byla řízena z centra v Konici. Vzhledem k jejich vzájemné vzdálenosti, na tehdejší poměry dosti značnou, mohli úředníci zneužívat svěřených pravomocí bez obav z účinné kontroly, často k vlastnímu prospěchu. V roce 1792 začali ptenští poddaní odvádět nově přikázané poplatky teprve pod hrozbou vojenské asistence.

Třetí transakcí, která za příznivějšího vývoje v dalším období mohla rodu Saint Genois prospět nejvíce, byl zisk panství Čelechovice na Hané. Jeho hlavní předností bylo rozložení jednotlivých statků v úrodném kraji. Vedle Čelechovic k němu náležely Dubany, Křelov a Třebčín a od roku 1500 je vlastnil klášter svaté Kláry v Olomouci. Do výnosu samotné vsi se započítávaly spolu s robotou, naturáliemi a platy také příjmy z panského dvora, mlýna a z dobývání lomového kamene. Jeptišky zde založily rybník pro potřeby svého pivovaru, ve kterém se ročně uvařilo na 800 sudů piva. Jedna z panských hospod byla přímo v místě, druhá stála poblíž poutní mariánské kaple, obnovené zásluhou kláštera počátkem 18. století nad Čelechovicemi. Největšímu zatížení byl pivovar vystaven v letech 1771-1777, kdy musel vyrovnat výpadek

pivovaru ptenského, zničeného při požáru tamějšího zámku. Po ustavení náboženského fondu a parcelaci panských dvorů se po roce 1783 objevily nové osady i na čelechovickém panství. První v řadě byly Lazce, základ dnešní městské části Olomouce. Obdobně vznikl Heneberk na dvoře třebčinském, Margelíkov (nyní součást Vrbátek) na dubanském a Rittberg (Čelechovská Kaple – Kaple) na čelechovickém. Zrušením pivovaru zanikly v roce 1802 povinnosti poddaných, zajišťující jeho dosavadní provoz, zachována zůstala roboty při převážení potřebného materiálu. Dřevo se dováželo z lesů u Seče a v opačném směru od Hynkova. Filip Ludvík Saint Genois koupil statek Čelechovice od náboženského fondu 4. října 1825. Při dražbě byl nabídnut za 59.135 zlatých, koupě se uskutečnila za 60.250 zlatých.

Zájem o střední Moravu projevil Ludvík Filip již před získáním tří uvedených panství v roce 1825. Ke zvelebovanému velkostatku v Paskově a dalším nemovitostem přikoupil dvůr Týneček u Olomouce. Tehdy byl již komořím a rytířem Řádu Leopoldova, zřízeného v roce 1808. V krátkém časovém rozpětí zvětšil rodový majetek u Olomouce o díl Vrbátek a Dolany, v Kožušanech postavil patrový zámek. U Šternberka koupil zříceniny hradu Tepenec s okolními pozemky, na kterých vyrostl obelisk, pojmenovaný podle něj „Filipovou pyramidou“, nablízku pak vznikla napodobenina antické svatyně, označovaná na počest Filipovy manželky jako „Johanin chrámek“. V roce 1827 koupil statek Žerotín a spojil ho s klášteřem Hradisko. Na tamějším zámku, ležícím rovněž v blízkosti Šternberka, dal opravit interiéry, v zámecké zahradě anglického stylu zřídil skleníky, pařeniště a přístřeší pro fíkovníky. Byly zde umístěny čtyři mytologické plastiky a ze dvou stromů obřího vzrůstu vznikly po úpravách kuriózní letohrádky. V lednu téhož roku byl svobodný pán Filip Ludvík Saint Genois d'Harnoncourt za zásluhy o monarchii, obchodní podnikání a charitativní činnost na svých statcích povýšen císařem Františkem I. do hraběcího stavu. V podnikání našel Filip Ludvík smysl života, ale nákupem statků, které se vyznačovaly krásou přírody a uměleckými památkami současně naznačil daleko širší okruh svých zájmů.

Jako rakouský občan si uvědomoval druhořadou roli své země v době bojů o světové prvenství mezi Francií a Anglií. Když Napoleon znemožnil anglickému loďstvu přístup do evropských přístavů a tím i dovoz zámořského zboží, nastal v zásobování kontinentu stav nouze. Angličané byli sice pokořeni, ale Napoleon sám si musel nedostatkové zboží pro svou potřebu opatřovat jen potají a obcházel tak vlastní nařízení o námořní blokádě. Za tohoto stavu se v Evropě začaly hledat cesty k pokrytí neuspokojené poptávky využitím domácích zdrojů. Chybějící třtinový cukr se časem podařilo nahradit dokonalým zpracováním šťávy cukrové řepy. Písemně je doloženo, že mezi lety 1811-1814 se v rafinerii plumlovského zámku vedle cukrovky vařil cukr i ze šťávy javoru a břízy. Dosažení soběstačnosti ve spotřebě cukru měl dopomoci vznik nových cukrovarů a osvobození majitelů cukrovarů od daně v roce 1831. Této pobídce se Filip Ludvík rozhodl využít hned na dvou místech. Dostatek řepy pro cukrovar v Paskově, otevřený v roce 1838, si s ročním předstihem pojistil zakoupením sousedního statku v Kunčicích nad Ostravicí a jeho pěti osad. Současně se v Čelechovicích na Hané začalo v prostoru někdejšího pivovaru s přípravami ke stavbě cukrovaru dalšího. První řepná kampaň v čelechovickém cukrovaru proběhla na jaře 1840. Vybavením a zajištěním provozu každého cukrovaru starosti podnikatele nekončily. S pěstováním cukrovky se teprve začínalo, jednotlivé rostliny byly vysazovány zahradnickým způsobem a ručně ošetřovány až do sklizně. K náročné polní práci mohla vrchnost až do zrušení roboty donutit poddané příkazem, chyběly však zkušenosti. Když se poddaní po roce 1848 stali osobně svobodnými rolníky a chalupníky, získával je hrabě k náročné polní práci vedle mzdy také vypisováním peněžních odměn. Pohotově reagoval na změny v hospodářství i politice a připravoval tak cestu svému dědici. Hrabě Filip Ludvík Saint Genois d'Harnoncourt, nejvýraznější osobnost rodu, umírá v roce 1857.

Jeho syn Mořic Jan Nepomuk spatřil světlo světa v roce 1816. Díky dobrému společenskému postavení a pověsti rodu se přes své mládí stal sekretářem moravskoslezského gubernia, nahrazeného po roce 1848 zemským místodržitelstvím. Ze sňatku, který uzavřel v roce 1848 s hraběnkou Wallisovou, se narodil syn Arnošt Filip. Druhou manželkou ovdovělého hraběte Mořice byla hraběnka Stolbergová. V podnikání se

nejvíc zaměřil na cukrovar v Čelechovicích. Ve vybavení a modernizaci výroby se snažil držet krok s dobou, rozšíření provozních prostor předcházelo zřízení vlastní cihelny přímo v místě. Zásobování větším množstvím cukrovky pojistil nájmem pozemků ve Stichovicích, Kostelci na Hané, Krumsíně a Plumlově. Výsledky hospodaření však neodpovídaly vynaloženému úsilí. Vedle obchodních problémů a konkurence nově vzniklých cukrovarů se projevil důsledek prusko-rakouské války. V roce 1866 se válčící strany v Čelechovicích a okolí střídaly, obě se chovaly jako na dobytém území a přivodily tak epidemii cholery. Těžkou ranou byl požár rodového sídla v Paskově v roce 1869. Mořic se rozhodl pro obnovu zámku od základu a ocitl se tak na pokraji dluhů. Potřebné peníze získával prodejem jiných statků. Knížeti Janu II. z Lichtenštejna prodal v roce 1878 Ptení a o rok později Žerotín. Zadlužený Paskov se pokusil uchránit tím, že jej převedl v roce 1880 do vlastnictví rodu hraběte Stolberga, z něhož pocházela jeho druhá manželka. Nepříznivé vyhlídky donutily Mořice, aby se v roce 1882 podělil o vlastnictví a správu čelechovického cukrovaru s brněnským podnikatelem. V následujícím roce v něm zavedli elektrické osvětlení a předběhli tak dobu o desítky let. Období nadějně spolupráce trvalo do června 1888, kdy hrabě Mořic zemřel. Vlastnictví cukrovaru pak přešlo plně pod kontrolu dosavadního spolumajitele. Historie někdejšího hospodářského celku, utvořeného z panství klášterní Hradisko, Ptení a Čelechovice na Hané, připomenutého po téměř dvou stoletích jeho pečeti, se s konečnou platností uzavřela rokem 1899. Tehdy zbývající podíly koupil majitel plumlovského velkostatku kníže Jan II. z Lichtenštejna. Hraběti Arnoštu Filipovi Saint Genois d'Harnoncourt zůstal po předcích už jen statek Javoří ve Slezsku.

Pro úplnost informace o výrobě cukru u nás je na místě připomenout zde, že ve správě cukrovaru v Čelechovicích na Hané se až do jeho zrušení v roce 1982 vystřídalo více majitelů. V minulosti se cukr vařil také v Bedihošti, Hluchově, Krumsíně a Plumlově. Dr. Václav Větvička zjistil, že na našem území zanikly v minulosti celkem 393 cukrovary. Tradici našeho cukrovarnictví, proslulého dříve i exportem celých továrních komplexů na světový trh, udržuje v současnosti jen 7 cukrovarů, mezi nimi také Cukrovar Vrbátky a.s.

Závěrečná poznámka směřuje do oblasti jazyka. V historické literatuře se název rodu, přesněji jeho přídomek, vyskytuje v několika variantách. V tomto textu dostal přednost tvar „d'Harnoncourt“, na kterém se v nejnovější době shodl kolektiv renomovaných autorů knihy „Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“, zaměřené na severní Moravu. Daleko větším problémem dané doby se ukázala výslovnost samotného jména belgického rodu. S nadsázkou a poněkud posunutým smyslem chápání se zde projevilo, že poddaní nemohli své vrchnosti přijít na jméno. Povědomě znějící křestní jména hraběcí milosti přijali venkované se samozřejmostí, následující označení rodu Saint Genois (výslovnost sěn ženoá) jim znělo natolik cize, že si je pro svou potřebu upravili. Podle Dr. Antonína Hrazdila, který k práci o minulosti Ptení čerpal ze vzpomínek starousedlíků, se pro hrabata vžilo označení „Žamžola“, pochopitelně s patřičně zvukomalebnou a hanácky širokou samohláskou „o“ uprostřed slova. V Čelechovicích, kde vzhledem k rozsáhlejšímu podnikání rodu se objevovalo jeho jméno častěji, sloužil ke stejnému účelu výraz „Ženožička“. V době zvýšeného zájmu o genealogii a při pátrání po předcích a kořenech rodů vůbec by se mohl vztah mezi příslušníky rodu Saint Genois a potomstvem Ženožičků objevit v jasnějším světle. Nositelů příjmení Ženožička – Ženožičková je dnes 106 a žijí prakticky ve všech krajích, z toho více než polovina na Olomoucku a v nejbližším okolí.

Hmotných památek, spojených s historií belgického šlechtického rodu, se dochovalo minimum. Kovová tabulka s textem Moritz Graf Saint Genois 1869 se ještě počátkem tohoto století nacházela na nádvoří ptenského zámku nad vchodem do někdejšího ptenského pivovaru. Pod stříškou na venkovní zdi po ní zůstalo jen prázdné místo. V Čelechovicích byl erb rodu na vnější fasádě hlavní budovy cukrovaru, postavené v roce 1877, vzal však za své při přestavbě objektu počátkem 20. století.

Obrázek 3: Kovová tabulka, která se nacházela nad vchodem do někdejšího panského pivovaru v ptenském zámku

Obrázek 4: S dlouholetými zaměstnanci se hrabě Mořic – Graf Moritz Johann Nepomuk Saint Genois – při odchodu ze Ptení rozloučil symbolickými dárky. Tento připadl Josefu Tomečkovi, jednomu z pěti hraběcích hajných

Text: Mgr. Jaroslav Frgal

Foto: Mgr. Karel Foltin, Mgr. Jaroslav Frgal

Grafická úprava: Ing. Adéla Dvořáková

Použitá literatura:

B. Burian Konický okres, Brno 1939.

R. Dvořák Dějiny Moravy, Brno 1904.

F. Faktor Popis okresního hejtmanství Prostějovského, Praha 1898.

L. Hosák Historický místopis střední a severní Moravy, okres olomoucký a prostějovský, Olomouc 1959.

L. Hosák Přehled historického místopisu Moravy a Slezska v období feudalismu do roku 1848, Ostrava 1967.

A. Hrazdil Ptení, rukopis.

V. Janoušek Plumlovský okres, Brno 1933.

V. Janoušek Prostějovský okres, Brno 1938.

Kolektiv autorů Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II, Severní Morava, Praha 1983.

Kolektiv autorů Čelechovice na Hané 1315-2015, Čelechovice na Hané 2015.

Ottova encyklopedie Česká republika, Praha 2006.

V. Pinkava Litovelský okres, Brno 1903.

M. Plaček Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku, Praha 1996.

M. Pojsl, V. Hyhlík Olomouc očima staletí, Olomouc 1992.

Popis královského hlavního města Olomouce sepsaný syndikem Florianem Josefem Louckým roku 1746, Olomouc 1991.

R. Smetana Průvodce památkami v Olomouci, Ostrava 1996.